

NÚM. 08/ CADIRA BAIXA

Tasques domèstiques / Espais útils de la casa / Cuina, Ecologia

Nom de l'objecte:	Cadira baixa
Autoria:	-
Lloc de procedència:	Casa Museu Duran i Sanpere. Cuina
Lloc de construcció:	Catalunya
Data:	Segle XIX
Estil:	-
Mides:	84 × 40 × 34,5 cm
Material:	Fusta sense identificar per a l'estructura. Boga per al seient. Guix i pintura per a l'acabat
Tècnica:	Tornejat. Pintat. Embogat
Sistema de construcció:	Diferents parts emmetxades. Llistons del seient clavats. Seient trenat
Núm. d'inventari:	87

RELLEGINT LA CASA EN CLAU DE GÈNERE

Descripció i estudi

Cadira baixa pintada de verd amb potes davanteres tornejades amb la part inferior afusada i peu de bolet invertit. Dues xambranes corregudes superposades uneixen les potes. Les del darrere en secció rectangular i lleugera caiguda es prolonguen per configurar-ne els muntants del respall que s'obren cap enfora a mesura que pugen. S'uneixen per dos travessers rectes, el centre dels quals llueix sis petites barretes. El seient de boga es protegeix per llistons a cadascun dels costats excepte a darrere.

Aquest model de cadira baixa era comú a les cuines antigues i servia, entre d'altres, per treballar davant la llar de foc i fer altres feines de cuina.

En realitat les cadires de boga són comuns a les cases, almenys, des del segle XVII. És en aquest segle que es

comencen a difondre per Europa i amb molta incidència en el Mediterrani. Amb aquest seient de fibra vegetal es dissenyen molts tipus diferents de tamborets, cadires i cadires de braços, i a partir del segle XVIII també canapès. A finals del segle XVIII el nombre de cadires de les cases augmenta molt, fet que provocà que a Barcelona, per exemple, es configurés un gremi de cadirers de boga independent del de fusters. Aquest tipus de cadira de cuina seria un dels models més senzills d'entre totes les possibilitats.

Les cadires llueixen un acabat que vol simular el que duien les antigues cadires pintades, una capa pictòrica de color sobre unes mans preparatòries de guix.

Lectura en clau de gènere

Moltes són les tasques diàries que en el passat es feien a cadires baixes, perquè la menor alçada era molt més pràctica: Cuinar quan el foc estava a nivell de terra, desgranar llegums, pentinar, treure polls a la canalla, cosir, etc.

Encara que també els homes podien descansar a la vora del foc, l'ús majoritari d'aquestes cadires baixes era per part del gènere femení, responsable i executor de totes aquestes microfeines necessàries per al bon funcionament de la casa en temps passats.

Aquest model de seient és present a les cases de tots els grups socials. Per a uns era el seient comú -pagesia, menestralia, etc.-; per a d'altres -les classes benestants- era el model per a les zones utilitàries, aquelles allunyades dels espais de representació.

Les cadires baixes per a tasques diàries i quotidianes les construïen els cadiraires dels pobles a partir d'una manera de fer i uns models tradicionals que es transmetien als tallers, sense atenció a les modes ni estils. Es feien amb ma-

terials naturals propers i tècniques tradicionals. Habitualment en fusta de salze i seient de fibres vegetals -ja fos espart, boga, cànem -. En ocasions amb l'ús del torn, però sovint només amb la fusta devastada, que després en ocasions es podia protegir amb oli, cera o pintura.

Aquest tipus de moble representa allò que és "etern", exemple de disseny anònim ben resolt que aconsegueix perviure sense alteracions. Un tipus de producció tradicional que, ja entrats al segle XXI, ens ha de servir d'exemple per recuperar allò que és útil, ecològic, durador i proper amb una incidència positiva en l'entorn.

Bibliografia:

Sobre cadirers de boga a Barcelona: Mónica Piera: "Els cadiraires de boga a la Barcelona de la fi del segle XVIII" *Afers*, 2000, pp. 633 a 640.

Sobre cadires populars (de Múrcia): Manuel Jorge Aragoneses: *El mueble popular de Murcia*, Múrcia: Academia Alfonso X el Sabio, 1982. I també, Sergi Mas: *El moble a Andorra*. Andorra la Vella: Andorra, 2003.